

Jak fotografować strumienie, wodospady - poradnik

W poszukiwaniu prawdziwej zimy, takiej z dużą ilością śniegu, pod koniec stycznia wybrałem się do Karkonoskiego Parku Narodowego.

Kolejny dzień na niebie zalegały ciężkie chmury, a cała okolica pogrążona była w gęstej mgłę - zero szans na fotogeniczne promienie słońca.

Powiecie - jeszcze jeden ponury i przygnębiający zimowy dzień?

O nie! Nic z tych rzeczy! Taka aura to idealny czas na fotografowanie lasu i górskich strumieni. Zwarte chmury idealnie rozpraszają światło, tworząc wielką, naturalną blendę, dzięki której nawet w gęstym lesie nie ma kontrastów, zaś wilgotne powietrze i mgła przy lekkim mrozie tworzą cudowną szadź na drzewach i kamieniach, odrealniając zimowy pejzaż. Uroku chwili dodaje kojący szum szemrzącego wodospadu... Jak na razie nie do odtworzenia na fotografiach.

Wstępne rozeznanie

Fotografowanie dzikich krajobrazów to przeciwieństwo zdjęć studyjnych, gdzie wszystko można zaplanować, a liczbę elementów w kadrze bez problemu ograniczyć do minimum. W naturalnym terenie jest odwrotnie - nieregularnie poprzecane pnie drzew, wysoka roślinność zasłaniająca pierwszy plan (w ciepłych porach roku) lub pojedyncze gałęzie drzew chaotycznie wychodzące z boku kadru.

Oczywiście niedopuszczalne są jakiegokolwiek poważniejsze zabiegi polegające na wrywaniu roślin czy usuwaniu korzeni drzew zalegających w korycie potoku. Szacunek dla otoczenia to podstawa działania każdego fotografa przyrody.

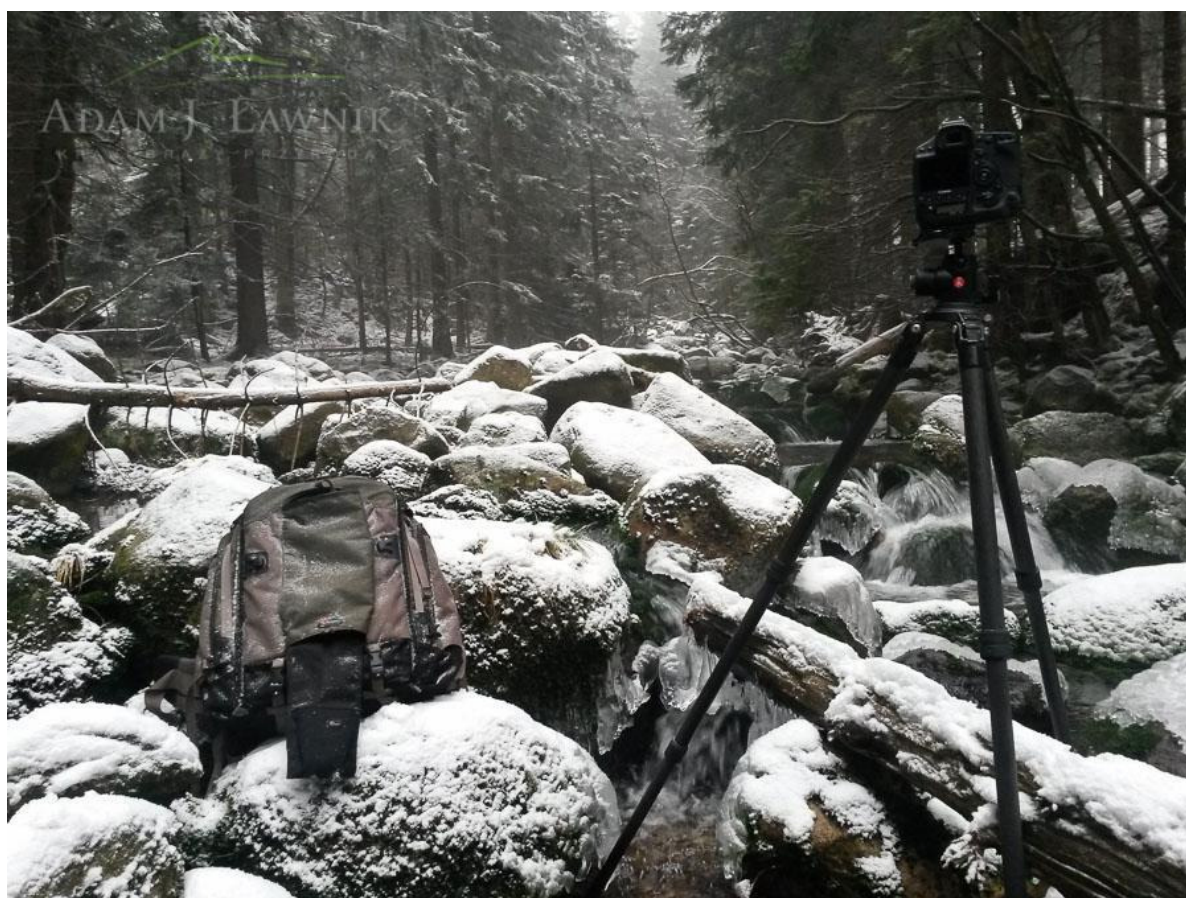
Długo wędruję wzdłuż potoku, szukając ciekawego ujęcia. Wbrew pozorom ciężko jest od razu znaleźć miejscówkę z interesującym pierwszym planem oraz uzupełniającym ją tłem. Zazwyczaj trafiają się mocno zakrzaczone lub zupełnie proste i nieciekawe odcinki. Czasami nawet, jak znajdzie

się interesujący układ kamieni czy roślin na pierwszym planie, coś nie pasuje na drugim lub trzecim planie. A to w kadr wchodzi jakiś konar, a to sterta kamieni albo zbyt intensywnie prześwituje plama szarego nieba.

Technika fotografowania

Na kolejnym odcinku strumienia trafiam w końcu na interesującą kompozycję z kilkoma małymi wodospadami i głazami obsypanymi śniegiem na pierwszym planie oraz z dopełniającym tłem w postaci oszronionego i mglistego lasu, zaś linia potoku prowadzi nas w głąb kadru. To wręcz podręcznikowe ujęcie.

Niezbędnym elementem wyposażenia jest oczywiście solidny statyw, który z jednej strony zapewni stabilizację naszego zestawu i nieporuszone kadry przy dłuższych czasach, a z drugiej - zagwarantuje bezpieczeństwo dla naszego sprzętu, niwelując ryzyko wywrotki i niespodziewanej kąpieli.

Obiektyw typu tilt-shift

Idealnym wyborem przy tego typu fotografiach są obiektywy szerokokątne, które dają efekt uwypuklenia pierwszego planu, dużą głębię ostrości i szerokie pole widzenia.

W ostatnim czasie odkryłem obiektywy typu tilt-shift, zaś w przypadku fotografowania potoków świetny okazał się model Canon TS-E24mm f/3.5L II.

Zapytacie - jak to? Przecież to typowy obiektyw do fotografowania architektury, a w dodatku jest on manualny.

A jednak! Jako niezwykle ostry i kontrastowy obiektyw, o bardzo wysokiej jakości obrazu, która jest niedostępna nawet w topowych zoomach, świetnie się on sprawdza również w tego typu fotografii

krajobrazu. Jedną z opcji, którą można wybrać w tym obiektywie, jest przesunięcie osi optycznej (shift), umożliwiającej "windowanie" obrazu w dół lub do góry bez przechylenia aparatu. W ten sposób unikniemy efektu "przewracania się" elementów na zdjęciach, a w tym przypadku drzew na drugim planie. Oczywiście, aby uzyskać idealnie proste kadry, należy zamontować aparat na statywie idealnie prostopadle, korzystając z poziomicy. Osobiście bardzo cenię sobie tę wbudowaną w aparat.

Panoramy

Efekt shift można wykorzystać jeszcze w innym celu - do stworzenia panoramy bez zniekształceń optycznych.

W tym celu wykonujemy trzy ujęcia - z maksymalnym przesunięciem w górę, w standardowej pozycji oraz z przesunięciem na dół. Potem uzyskane trzy kadry składamy w programie graficznym umożliwiającym łączenie panoram. Następnie można pozostawić pełny pionowy kadr lub skadrować np. w kwadrat, odcinając zbędny, zbyt dominujący dół oraz często pojawiające się prześwity nieba pomiędzy drzewami. W ten sposób możemy uzyskać od półtora do dwa razy większą rozdzielczość w stosunku do możliwości naszego body.

Przykładem takiego złożonego zdjęcia o bardzo wysokiej rozdzielczości jest fotografia na końcu artykułu.

Obiektyw jest manualny, więc ostrość należy ustawić ręcznie, korzystając z wizjera, aż nie uzyskamy potwierdzenia w postaci świecącej diody w wybranym punkcie AF i usłyszymy potwierdzenie dźwiękowe (w zależności od konfiguracji aparatu).

Osobiście jednak znacznie bardziej wolę korzystać z funkcji Live View, wybrać opcję 10-krotnego powiększenia interesującego mnie fragmentu kadru i bardzo szybko ustawić właściwą ostrość nawet przy niewielkiej widoczności w pochmurny dzień, w gęstym lesie.

Jest też trzecia opcja - cofamy się w czasie o jakieś 100 lat i jak nasi dziadkowie korzystamy z głębi hiperfokalnej. Ustawiając przysłonę f 22, zaś pokrętko ostrości zgodnie z zaznaczonymi na obiektywie wartościami, uzyskujemy zakres ostrości na zdjęciu od ok 0,5 metra do nieskończoności.

Filtr polaryzacyjny

Niezbędnym elementem przy fotografowaniu rzek i potoków jest także filtr polaryzacyjny, który eliminuje wszelkie odbłaski. Trzeba ustawić go w takim położeniu, aby woda czy mokre kamienie stały się w miarę możliwości ciemne i pozbawione odbić.

Jak uzyskać efekt rozmytej wody?

To zupełnie proste. Należy ustawić jak najniższe ISO, np. 100 lub 50, czas ok 4 sek., a następnie dobrać odpowiednią przysłonę do zastanych warunków. Korzystając z obiektywów, tilt-shift należy pamiętać, że wskazania wbudowanego w aparat światłomierza są poprawne wyłącznie, gdy obiektyw ustawiony jest w wyjściowej opcji bez przesunięć i pochyłów, należy więc wcześniej ustawić światło i korzystać jedynie z trybu manual (M).

Przenoszenie sprzętu

Fotografując nad rzekami lub na podmokłym terenie, trzeba bardzo uważać na sprzęt fotograficzny. Elektronika aparatu czy obiektywy nie znoszą zalania wodą. Korzystając nawet z nowoczesnych i uszczelnionych modeli, należy pamiętać, że chronią one jedynie od deszczu i wilgoci, zaś upadek sprzętu do wody zawsze przynosi opłakane skutki. Także uderzenie obiektywem o kamienie, zazwyczaj kończy naszą przygodę z fotografią danego dnia lub w ogóle podczas całego wyjazdu. A zatem kiedy wykonamy jakiś kadr, a potem chcemy zmienić miejsce i przejść dłuższy odcinek drogi, musimy zawsze pamiętać o spakowaniu sprzętu.

Przy przemieszczaniu się w dzikim terenie najlepszym rozwiązaniem jest plecak fotograficzny, który po założeniu na plecy nie zaczepia o zarośla, tak jak to bywa w przypadku toreb. Osobiście od kilku lat używam modelu Lowepro Pro Trekker 400 AW.

Podsumowując, dla fotografa przyrody nie ma złych dni i nawet przy pochmurnej, szaroburej pogodzie warto wybrać się w teren :-)

Zachęcam do zapisania się do newslettera:
<http://www.adamlawnik.pl/newsletter.php>

Serdecznie pozdrawiam
Adam Ławnik